

BERGEN KOMMUNE

FAGSAMLING FOR LÆRERE SOM UNDERVISER
NYANKOMNE MINORITETSSPRÅKLIGE ELEVER PÅ
1. OG 2. TRINN
26. SEPTEMBER 2017

Dagen i dag

- Rammer, læreplan og tildelinger
- Skole – hjem samarbeid
- Språkutvikling
- Å ta imot barna
- Begynneropplæring i grunnleggende norsk
- Bergenspråkstimuleringsprogram
- Erfaringer fra skole
- Gruppearbeid

språkutvikling

Verdilinje

*Minoritetsspråklige barn må snakke norsk i
friminuttene.*

enig

uenig

språkutvikling

- Skolestartere:
 - 5000-20000 ord
 - Forskjeller i språklig bevissthet: form-innhold, situasjonsavhengig-situasjonsuavhengig

Språkutvikling har betydning for alle sider av barns utvikling.

- **Sosial utvikling** God sosial utvikling avhenger av stadig økende kommunikasjonsferdigheter.
- **Intellektuell utvikling** Avhenger av at barnet utvikler språket så godt at det blir et redskap for tanken. Barnet må lære å bruke språket situasjonsavhengig.
- Etter to år: flytende dagligtale
- + 5år før norsk er et redskap for tanken

Morsmålsutvikling

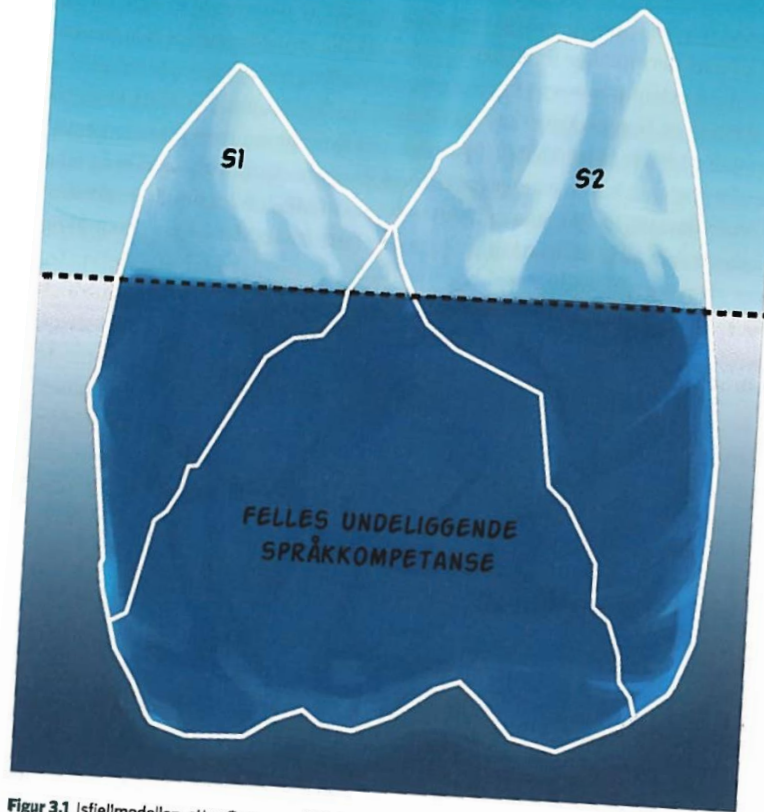
- **Egenverdi:** identitet, familieband,
- **Utvikling i forhold til alder:**
 - **Sosialt:** God sosial utvikling avhenger av stadig økende kommunikasjonsferdigheter. Det tar tid før barna kan leke aldersadekvat på språk nummer to.
 - **Intellektuelt:** Avhenger av at barnet utvikler språket så godt at det blir et redskap for tanken. Barnet må lære å bruke språket situasjonsavhengig.
 - Samtidig med denne utviklingen på morsmålet, skal altså elevene våre lære et nytt språk og de skal lære å lese og skrive på et nytt språk.

- Et godt utviklet morsmål gir et bedre grunnlag for å lære et nytt språk.
- Har knagger å henge nye begrep og ord på.

Isfjellmodellen

Figur 3.1 Isfjellmodellen, etter Cummins (1984, s.143)

TERSKELTEORIEN

BALANSERT TOSPRÅKLIGHET

- BARN SOM ER BALANSERT TOSPRÅKLIGE HAR:
- ALDERSADEKVATE FERDIGHETER I BEGGE SPRÅK
 - KOGNITIVE FORDELER AV SIN TOSPRÅKLIGE SITUASJON

ANDRE TERSKELNIVÅ

- BARN PÅ MELLOMNIVÅET HAR:
- ALDERSADEKVATE FERDIGHETER PÅ ETT SPRÅK, MEN IKKE BEGGE
 - SANNSYNLIGVIS IKKE KOGNITIVE FORDELER ELLER ULEMPER

FØRSTE TERSKELNIVÅ

- BARN PÅ DET NEDERSTE NIVÅET HAR:
- SPRÅKFERDIGHETER PÅ LAVT NIVÅ PÅ BEGGE SPRÅK
 - SANNSYNLIGVIS KOGNITIVE ULEMPER

morsmålsundervisning

- Hovedformålet med opplæringen er å styrke elevenes forutsetninger for å beherske det norske språket og derved deres læringsmuligheter gjennom utvikling av grunnleggende lese- og skriveferdigheter, ordforråd og begrepsforståelse **på morsmålet.**

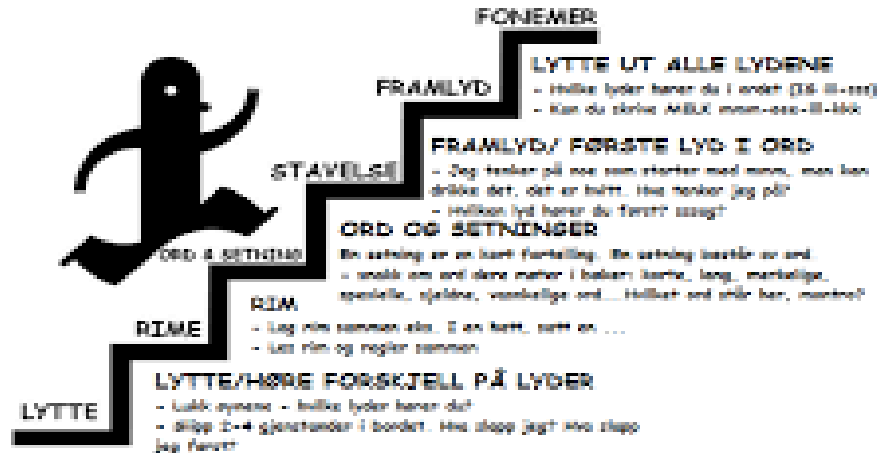
- Godt samarbeid viktig
- Informer foreldre om viktigheten av og hvordan de kan styrke morsmålet:
 - Fortelle/lese historier, rim , regler og sanger, snakke og forklare ting.

<http://www.morsmal.no/veiledning-til-foreldre>

Kartlegging: hvor er de på lesetrappen?

LESEKLAR

velkomst

- Hva bør være klart første skoledag?
- Hvordan kan du som lærer gjøre det tryggere og lettere?
- Hvordan kan elevene hjelpe?
- Hvilke aktiviteter passer de første dagene?

1. og 2. klasselærere:

- Gode på rutiner
- Gode på struktur
- Gode på overganger
- Tydelige dagsplaner/dagtavler

Sum sammen
Hvordan tilrettelegge
dette for en nyankommen
elev?

Hvordan gjøre det enda
tydeligere og hvordan kan
du bruke det som en del
av norskopplæringen?

- Rutiner
- Struktur
- Overganger
- Dagtavler

dagsplan

- الرياضيات
- تجويف
- النرويجية
- تجويف
- والحرف

mandag

الرياضيات

تجويف

النرويجية

تجويف

والحرف

SORRY, BILINGUAL EDUCATION
HAS BEEN VOTED DOWN
HERE IN CALIFORNIA

SO WE CAN'T HELP
YOU ANYMORE,
UNDERSTAND?

YOU'LL PROBABLY
FALL BEHIND.

OH, WELL.

Kartlegging

BERGEN
KOMMUNE

Begynneropplæring i grunnleggende norsk

- ” *Minoritetsbarn lærer norsk bare de får være sammen med norskspråklige barn.* ”
 - *Enig-uenig*

innføringsplan

- BEFO - personalrommet
- Referansegruppe
- Tilbakemeldinger

Uformell norskopplæring

- Setter ord på gjenstander og handlinger her- og- nå
 - **Påkledning:** du tar på **jakke** og **sko**. Flott, nå er du klar til å ta **friminutt!**
 - **Spisetid:** Ta frem **matboks**. Vi skal **spise**.
 - **Når eleven jobber:** Bra, du **skriver** med **blyanten**.
 - **Dagsplan, rutiner**
 - **Lek**

- **Bruk alle anledninger til å sette ord på det dere gjør og ser.**
- **Mye god læring i samhandling!**

strukturert norskopplæring

- Læreren må systematisk sørge for å utvide barnas ordforråd og begrepsforståelse.
- Hva skal læres først? Hvordan bestemmer man hva som må læres når det er så mye
 - Det nære: seg selv, familie, interesser, skoleord
- 60 gjentakelser av et ord for å lære det.
- Språkopplæringen må være gøy, må bygge på lek.
- Regelspill- første steg inn i leken med norsktalende barn

Hvordan lære nye ord?

1. Elevene gjentar ordet på bildet/gjenstanden
2. Klappe stavelser
3. Elevene får et kort/gjenstand:
 1. Jeg har ... Hva har du?
 2. Har du ...? Ja jeg har/nei jeg har ikke
4. Lydere ordet
5. Spill/oppgave

Spill/leker

- Kims lek
- Lotto/memory
- Hopp i havet
- Froskebingo
- Ta bilder av skolehverdagen og snakk om det
- stolleken uten stoler

I klassen

- Uformell opplæring og formell opplæring
 - Samarbeid: tospråklig lærer- grunnleggende norsk lærer- kontaktlærer- foreldre
 - Konkreter, bilder- få en oversikt av læreren i grunnleggende norsk
 - Språkbruk: Teacher talk: den profesjonelle læreren språkbruk
 - Enkelhet i form og innhold
 - Mål: forståelse og utvikling

 - Språket brytes opp i meningsfulle enheter.
 - Språket er forenklet, men ikke unaturlig.
 - Språket er mer redundant en vanlig tale, og viktige ord og ytringer gjentas flere ganger.
-
- Gymtimene: oppvarming
 - Bergen språkstimuleringsprogram

referansegruppe

BERGEN
KOMMUNE

Etter nitide studier og gjentatt forskning innså Benjamin at han fremdeles ikke skjønnte bæret.

Ny- Krohnborg skole

- 5 elever- 4 førsteklasinger (fordelt på 3 klasser), 1 andreklasing
- 8 undervisningstimer i gruppe.
 - Foreløpig alle samtidig.
 - Etter hvert mer fleksibelt
- Kontaktlærer, morsmåslærer og foreldre får en 3 ukers plan av meg.
- Kontaktlærer får et laminert ark med bilder av ordene som kan festes på pulten.

- En time norsk fire dager i uken
- To timer matematikk
- To timer lese-skriveopplæring

gruppearbeid

mellomarbeid

- Les innføringsplanen
- Gi tilbakemelding på følgende:
 - Er det mulig å bruke planen på din skole? Hva gjør det ev. vanskelig?
 - Er den til hjelp både for kontaktlærere og grunnleggende norsklærere ? Hvorfor/hvorfor ikke?
 - Er fagtemaene relevante? Ev forslag på andre?

materiell

- <http://morsmal.no/om-barnehagen-norsk/materiell-barnehage>
- [Carls](#) corner

